

110η Σύνοδος Πρυτάνεων Ελληνικών Πανεπιστημίων
Πανεπιστήμια σε Νέα Εποχή: Από το Brain Drain στο Brain Gain
Καινοτομία, Εξωστρέφεια, Συμπερίληψη και Εκσυγχρονισμός στην Ανώτατη Εκπαίδευση

Προκλήσεις και Προοπτικές Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων στη Δημόσια Διοίκηση και Εκπαίδευση

Αθανάσιος Θ. Κοσμόπουλος LL.M., PhD (c)

Data Protection Officer

Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο
Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Ρόλος και Πλαίσιο Προστασίας Δεδομένων

Η προστασία προσωπικών δεδομένων δεν είναι απλώς νομική υποχρέωση – αποτελεί το θεμέλιο της εμπιστοσύνης μεταξύ πολιτών και δημόσιων οργανισμών. Στη σύγχρονη ψηφιακή εποχή, όπου τα δεδομένα αποτελούν καύσιμο για την παροχή υπηρεσιών, η διασφάλιση της ιδιωτικότητας γίνεται κρίσιμη προτεραιότητα.

Εμπιστοσύνη Πολιτών

Η σωστή διαχείριση δεδομένων ενισχύει τη νομιμότητα και αξιοπιστία των δημόσιων φορέων

Κρίσιμος Ρόλος ΑΕΙ

Τα πανεπιστήμια επεξεργάζονται ευαίσθητα δεδομένα χιλιάδων φοιτητών και εργαζομένων

Θεσμική Λογοδοσία

Οι διοικήσεις φέρουν άμεση ευθύνη για τη συμμόρφωση με το κανονιστικό πλαίσιο

Κανονιστικό Περιβάλλον και Αρχές

Βασικές Αρχές Επεξεργασίας

Το κανονιστικό πλαίσιο της προστασίας δεδομένων βασίζεται σε έξι θεμελιώδεις αρχές που διέπουν κάθε επεξεργασία: νομιμότητα, διαφάνεια, περιορισμός σκοπού, ελαχιστοποίηση δεδομένων, ακρίβεια και περιορισμένη διατήρηση.

Ειδικές Προϋποθέσεις για ΑΕΙ

- Επεξεργασία για δημόσιο συμφέρον (εκπαιδευτική αποστολή)
- Εκπλήρωση νομικών υποχρεώσεων (ακαδημαϊκά μητρώα, πιστοποιητικά)
- Ισορροπία μεταξύ θεσμικών αναγκών και δικαιωμάτων φοιτητών

Κρίσιμα Σημεία Συμμόρφωσης

Η συμμόρφωση με τον GDPR απαιτεί συστηματική προσέγγιση σε τέσσερις βασικούς πυλώνες που καθορίζουν την ποιότητα της διαχείρισης προσωπικών δεδομένων στα ΑΕΙ.

Μητρώα Επεξεργασίας

Τεκμηρίωση όλων των δραστηριοτήτων επεξεργασίας με σαφή σκοπό, νομική βάση και αποδέκτες

Διαχείριση Συγκατάθεσης

Διασφάλιση ελεύθερης, συγκεκριμένης και ενημερωμένης συναίνεσης όπου απαιτείται

Δικαιώματα Υποκειμένων

Διαδικασίες για άσκηση δικαιωμάτων πρόσβασης, διόρθωσης, διαγραφής και φορητότητας

Πολιτικές Διατήρησης

Καθορισμός χρονικών ορίων διατήρησης και ασφαλής διαγραφή παρωχημένων δεδομένων

Ψηφιακές Υποδομές και Νέες Τεχνολογίες

Προκλήσεις του Ψηφιακού Μετασχηματισμού

Η ταχεία ψηφιακοποίηση της εκπαίδευσης φέρνει νέες προκλήσεις στην προστασία δεδομένων. Από τις πλατφόρμες τηλεκπαίδευσης έως τα ολοκληρωμένα φοιτητολόγια, κάθε σύστημα πρέπει να σχεδιάζεται με προστασία δεδομένων εξ αρχής.

- Πλατφόρμες τηλεκπαίδευσης που καταγράφουν δραστηριότητα φοιτητών
- Ολοκληρωμένα φοιτητολόγια με ευαίσθητα ακαδημαϊκά δεδομένα
- Χρήση υπηρεσιών cloud και εξωτερικών παρόχων

Διαβιβάσεις εκτός ΕΕ

Απαιτούνται κατάλληλες διασφαλίσεις και συμβατικές ρήτρες για μεταφορά δεδομένων

AI και Learning Analytics

Αλγόριθμοι πρόβλεψης και ανάλυσης απόδοσης με σαφείς κανόνες διαφάνειας

Συμβάσεις Επεξεργασίας

Υποχρεωτική σύμβαση με κάθε εξωτερικό πάροχο που επεξεργάζεται δεδομένα

Ασφάλεια και Διαχείριση Περιστατικών

Τεχνικά Μέτρα

Κρυπτογράφηση, ελέγχους πρόσβασης, ασφαλή αντίγραφα ασφαλείας και προστασία δικτύων

Συνήθη Περιστατικά

Λάθη αποστολής email, απώλεια συσκευών, μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση, κυβερνοεπιθέσεις

1

2

3

4

Οργανωτικά Μέτρα

Πολιτικές ασφαλείας, κατάρτιση προσωπικού και σαφείς διαδικασίες διαχείρισης

Διαχείριση Παραβιάσεων

Εντοπισμός εντός 24 ωρών, αξιολόγηση κινδύνου, κοινοποίηση στην Αρχή και ενημέρωση υποκειμένων

Ο Ρόλος του DPO στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

Θεσμική Ανεξαρτησία και Αρμοδιότητες

Ο Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων (DPO) διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στη συμμόρφωση των ΑΕΙ. Η ανεξαρτησία του είναι θεμελιώδης – δεν μπορεί να δέχεται οδηγίες για την άσκηση των καθηκόντων του και απολαμβάνει θεσμική προστασία.

"Ο DPO ενεργεί ως γέφυρα μεταξύ νομικών υποχρεώσεων, τεχνικών λύσεων και θεσμικών αναγκών"

Βασικές Αρμοδιότητες

1. Παρακολούθηση συμμόρφωσης και παροχή συμβουλών
2. Συνεργασία με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων
3. Αξιολόγηση αντικτύπου και διαχείριση κινδύνων
4. Εκπαίδευση προσωπικού και ευαισθητοποίηση

Κρίσιμες Ανάγκες

Επαρκείς Πόροι: Χρόνος, προϋπολογισμός και ανθρώπινο δυναμικό για την άσκηση των καθηκόντων

Συνεχής Κατάρτιση: Ενημέρωση για νομοθετικές εξελίξεις, τεχνολογικές καινοτομίες και καλές πρακτικές

Πρόσβαση σε Διοίκηση: Άμεση επικοινωνία με το ανώτατο διοικητικό επίπεδο για κρίσιμα θέματα

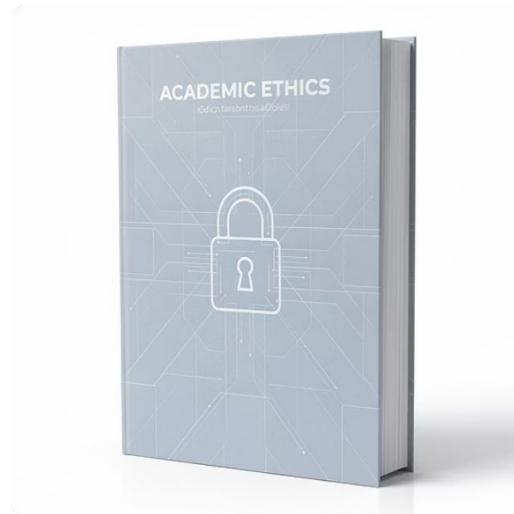
Εκπαίδευση και Κουλτούρα Προστασίας Δεδομένων

Η τεχνολογία και οι διαδικασίες είναι σημαντικές, αλλά η πραγματική αλλαγή ξεκινά από την κουλτούρα. Η ευαισθητοποίηση του προσωπικού και η ενσωμάτωση της προστασίας δεδομένων στην ακαδημαϊκή δεοντολογία αποτελούν θεμέλιο μακροπρόθεσμης επιτυχίας.

Ευαισθητοποίηση Προσωπικού

Τακτικά σεμινάρια για διδακτικό και διοικητικό προσωπικό σχετικά με βασικές αρχές, υποχρεώσεις και συνέπειες παραβιάσεων

Ακαδημαϊκή Δεοντολογία

Ενσωμάτωση της προστασίας δεδομένων στους κώδικες δεοντολογίας και στις ερευνητικές πρακτικές του ιδρύματος

Εσωτερικές Οδηγίες

Σαφείς, προσβάσιμες και πρακτικές οδηγίες για καθημερινές καταστάσεις: αποστολή email, χρήση cloud, διαχείριση αιτημάτων

Ο Ρόλος του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης

- 1 Οριζόντιες Πολιτικές**
Διαμόρφωση εθνικής στρατηγικής για την προστασία δεδομένων στο δημόσιο τομέα
- 2 Κεντρικές Υποδομές**
Ανάπτυξη και διάθεση ασφαλών πλατφορμών και εργαλείων συμμόρφωσης
- 3 Καθοδήγηση & Υποστήριξη**
Παροχή οδηγιών, προτύπων και βέλτιστων πρακτικών για δημόσιους φορείς
- 4 Συντονισμός & Συνεργασία**
Διάλογος με ΑΕΙ, φορείς και την Αρχή Προστασίας Δεδομένων

Στρατηγική Προτεραιότητα

Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης έχει ηγετικό ρόλο στη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου οικοσυστήματος προστασίας δεδομένων. Μέσα από τον συντονισμό πολιτικών, την ανάπτυξη τεχνολογικών λύσεων και τη στενή συνεργασία με τα ΑΕΙ, δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για ασφαλή και αποτελεσματική ψηφιακή διακυβέρνηση.

Συμπεράσματα και Προοπτικές

Συλλογική Ευθύνη

Η προστασία δεδομένων δεν είναι έργο ενός ατόμου ή τμήματος – απαιτεί δέσμευση από όλα τα επίπεδα της ακαδημαϊκής κοινότητας, από τη διοίκηση μέχρι τον κάθε διδάσκοντα και διοικητικό υπάλληλο.

Πανεπιστήμια ως Πρότυπα

Τα ΑΕΙ μπορούν να αποτελέσουν πρότυπα καλών πρακτικών, συνδυάζοντας ακαδημαϊκή αριστεία με υψηλά πρότυπα προστασίας δικαιωμάτων και ενισχύοντας την εμπιστοσύνη της κοινωνίας.

Πρόληψη και Συνεργασία

Ο στόχος δεν είναι η τιμωρία αλλά η πρόληψη. Μέσω του διαλόγου, της κατάρτισης και της διαμοιρασμού εμπειριών, χτίζουμε ένα ισχυρό οικοσύστημα προστασίας δεδομένων.

Συχνά Λάθη και Καλές Πρακτικές στα ΑΕΙ

Συχνά Λάθη που Πρέπει να Αποφευχθούν

Η εμπειρία από ελληνικά και ευρωπαϊκά ΑΕΙ αποκαλύπτει επαναλαμβανόμενα λάθη που υπονομεύουν τη συμμόρφωση και εκθέτουν τα ιδρύματα σε κινδύνους.

Υπερβολική Χρήση Συγκατάθεσης

Χρήση συγκατάθεσης ως νομικής βάσης όταν υπάρχουν άλλες κατάλληλες βάσεις (π.χ. νομική υποχρέωση)

Απουσία Επικαιροποιημένων Μητρώων

Ξεπερασμένα ή ελλιπή μητρώα που δεν αντικατοπτρίζουν την πραγματική επεξεργασία

Μη Έγκαιρη Εμπλοκή DPO

Αποκλεισμός του DPO από αποφάσεις που επηρεάζουν την προστασία δεδομένων

Άτυπη Χρήση Ψηφιακών Εργαλείων

Χρήση μη εγκεκριμένων πλατφορμών χωρίς αξιολόγηση κινδύνου

Καλές Πρακτικές για Αποτελεσματική Συμμόρφωση

- **Privacy by Design:** Ενσωμάτωση προστασίας δεδομένων από τη σχεδίαση νέων έργων και συστημάτων
- **Σαφείς Ρόλοι και Διαδικασίες:** Καθορισμός αρμοδιοτήτων και ροών εργασίας για κάθε δραστηριότητα
- **Τακτική Εκπαίδευση Προσωπικού:** Συνεχής κατάρτιση σε όλα τα επίπεδα του οργανισμού
- **Κεντρικός Συντονισμός:** Ενιαία διαχείριση πολιτικών και εργαλείων σε επίπεδο ιδρύματος

Ενδεικτικά Case Studies από Ελληνικά ΑΕΙ

Τα παρακάτω πραγματικά περιστατικά (ανωνυμοποιημένα) αναδεικνύουν κοινά προβλήματα και προσφέρουν πολύτιμα διδάγματα για την πρόληψη.

01

Διαρροή Δεδομένων Φοιτητών

Λάθος αποστολή μαζικού email με ορατούς παραλήπτες (CC αντί BCC), αποκαλύπτοντας προσωπικά στοιχεία 300+ φοιτητών.

Διδάγματα: Εκπαίδευση σε βασικές πρακτικές, τεχνικά μέτρα πρόληψης.

02

Cloud Χωρίς Σύμβαση Επεξεργασίας

Χρήση εμπορικής πλατφόρμας cloud για αποθήκευση εκπαιδευτικού υλικού και βαθμολογιών χωρίς σύμβαση επεξεργασίας.
Διδάγματα: Υποχρεωτική σύμβαση πριν τη χρήση εξωτερικών υπηρεσιών.

03

Καταγραφή Μαθημάτων Χωρίς Ενημέρωση

Ηχογράφηση και βιντεοσκόπηση μαθημάτων χωρίς προηγούμενη σαφή ενημέρωση φοιτητών και διδασκόντων. *Διδάγματα: Διαφάνεια και σαφείς πολιτικές για καταγραφές.*

04

Έργο ΤΝ Χωρίς Εκτίμηση Αντικτύπου

Εφαρμογή μεγάλου πληροφοριακού συστήματος χωρίς DPIA, παρά την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων. *Διδάγματα: Υποχρεωτική DPIA για έργα υψηλού κινδύνου.*

05

Καταστροφική Επίθεση Ransomware

Κυβερνοεπίθεση που κρυπτογράφησε συστήματα και διέρρευσε δεδομένα, με σημαντικές λειτουργικές και οικονομικές επιπτώσεις. *Διδάγματα: Πολυεπίπεδη ασφάλεια, τακτικά backups, σχέδια αντιμετώπισης κρίσεων.*

Ευχαριστώ

110η Σύνοδος Πρυτάνεων Ελληνικών Πανεπιστημίων
Πανεπιστήμια σε Νέα Εποχή: Από το Brain Drain στο Brain Gain
Καινοτομία, Εξωστρέφεια, Συμπερίληψη και Εκσυγχρονισμός στην Ανώτατη Εκπαίδευση

Για περισσότερες πληροφορίες και υποστήριξη σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων στη δημόσια διοίκηση και τα ΑΕΙ, μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μας.

Επικοινωνία

Email: dpo@mindigital.gr

Αθανάσιος Θ. Κοσμόπουλος LL.M., PhD (c)

(Cert. DPO ISO/IEC 17024)

(Cert. IA ISO/27001:2022)

Data Protection Officer

Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

